ନଦୀୟା କୀର୍ତ୍ତନ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ

ଶ୍ରୀ ବୈଷ୍ଣବଚରଣ ଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ

ଶ୍ରୀ ଦାଶରଥି ଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହୀତ ଓ

ଚତୁର୍ଥବାର ପ୍ରକାଶିତ

-:ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ:-

ଦାଶରଥି ପୁସ୍ତକାଳୟ

ବାଲୁବଜାର କଟକ

ଫୋ: [illegible]

Digitized by srujanika@gmail.com

ନଦୀୟା କୀର୍ତ୍ତନ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ

ମଙ୍ଗଳାଚରଣ

ବନ୍ଦେ ଗୁରୂନୀଶ ଭକ୍ତାନୀଶମୀଶାବତାରକାନ୍ ।
ତତ୍ ପ୍ରକାଶାଂଶ୍ଚ ତଚ୍ଛକ୍ତୀଂ କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ସଂଜ୍ଞକମ୍ । ୧ ।
ବନ୍ଦେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ-ନିତ୍ୟାନନ୍ଦୌ ସହୋଦିତୌ ।
ଗୌଡ଼ୋଦୟେ ପୁଷ୍ପବନ୍ତୌ ଶନ୍ଦୌଣନ୍ଦୌ ତମୋନୁଦୌ ।୨।
ଯଦଦ୍ୱୈତଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦି ତଦପ୍ୟସ୍ୟ ତନୁଭା,
ଯ ଆତ୍ମାନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପୁରୁଷ ଇତି ସୋଽସ୍ୟାଂଶ ବିଭବଃ ।
ଷଡ଼ୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟୈଃ ପୂର୍ଣ୍ଣୋ ଯ ଇହ ଭଗବାନ୍ ସ ସ୍ୱୟମ୍ ।
ନ ଚୈତନ୍ୟାତ୍ କୃଷ୍ଣାଜ୍ଜଗତି ପରତତ୍ତ୍ୱଂ ପରମିହ । ୩ ।

———

ବନ୍ଦନା

ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ସର୍ବାଶ୍ରୟ ।
ଜୟ ଶ୍ରୀ ସ୍ୱରୂପ ଦାମୋଦର ପ୍ରେମମୟ ।
ଜୟ ଶ୍ରୀଲ ସନାତନ କୃପାଳୁ ହୃଦୟ ।
ଜୟ ଶ୍ରୀଲ ରୂପ ରସ ଧର୍ମଦ ନିଲୟ ।
ଜୟ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ଭଟ୍ଟ କରୁଣା ସାଗର ।
ଜୟ ରଘୁନାଥ ଯୁଗ କୃପା ପୂର୍ଣ୍ଣାନ୍ତର ।।

Digitized by srujanika@gmail.com

ନିତ୍ୟା କୀର୍ତ୍ତନ

ଜୟ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ-ଗୋସାଇଁ ଦୟା କର ମୋରେ ।
ଦନ୍ତେ ତୃଣ ଧରି କହେ ଏ ଦୀନ ପାମରେ ।
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଅନ୍ଧତମ ଏଇ ଘୋର କଳିକାଳେ ।
ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ମହା ପାତକୀ ସକଳେ ।
କ୍ଷମିବ କରହ ଯତ ମୋର ଅପରାଧ ।
ଏ ରାଧା ମୋହନେର ତବେ ବଡ଼ ପରମାଦ ।

ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରିକା

ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ନାମ ।
କଳି-ମଦ-ମନ୍ଥନ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ରାମ ।
ଅପରୂପ ହେମ କଳପତରୁ ଜୋର ।
ପ୍ରେମରତନ ଫଲ ଧରଲ ଉଜୋର ।
ଅଯାଚିତ ବିତରଲ କାହେ ନା ଉପେଖି ।
ଐଛନ ସଦୟ ହୃଦୟ ନାହିଁ ଦେଖି ।
ଯେ ନାଚିତେ ନାଚୟେ ବଧିର ଜଡ଼ ଅନ୍ଧ ।
ତାହତେ ଅଖିଲ ଭୁବନ ଜନ ଭାନ୍ଦ ।
ତେଇ ଅନୁମାନୟେ ବୁଝହୁଁ ପରମେଶ ।
ପ୍ରତି ଦରଶଣେ ଜନୁ ରତର ଅବେଶ ।
ଲହ ଲବେ ଯାହାର ନାହିଁକ ବିଶୋୟାସ ।
ମଲୀନ ମୁକୁରେ ନାହିଁ ବିନ୍ଦୁ ଚକାଶ ।
ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ କହେ ତାହେ କି ବିଗୁର ?
କୋଟି କଳପେ ତାର ନାହିଁକ ନିସ୍ତାର ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡ

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କର କୈଶୋର ଲୀଳା

ଶ୍ଳୋକଃ—

କୃପାସୁଧା-ସରିଦ୍ ଯସ୍ୟ, ବିଶ୍ୱମାପ୍ଲାବୟନ୍ତ୍ୟପି ।
ନୀଚ ଗୈବ ସଦା ଭାତି, ତଂ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରଭୁଂ ଭଜେ ॥
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ।
ଜୟାଦ୍ୱୈତଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌର-ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ॥

ଶ୍ଳୋକ—

ଅପ୍ୟାତ୍ କୈଶୋର ଚୈତନ୍ୟୋ,
ମୂର୍ତ୍ତି ମତ୍ୟା ଗୃହାଶ୍ରମାତ୍ ।
ଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟାର୍ଚ୍ଚିତୋଽଥ ବାଗ୍‌ଦେବ୍ୟା,
ଦିଶାଂ ଜୟି ଜୟ ଛଳାତ୍ ॥

ଏହିତ କୈଶୋର ଲୀଳା ସୂତ୍ର ଅନୁବନ୍ଧ ।
ଶିଷ୍ୟଗଣ ପଢ଼ାଇତେ କରିଲ ନିବନ୍ଧ ॥
ଶତ ଶତ ଶିଷ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଦା ଅଧ୍ୟାପନ ।
ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଶୁଣି ସର୍ବ ଲୋକେର ଚମକିତ ମନ ॥
ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ରେ ସର୍ବ ପଣ୍ଡିତ ପାୟ ପରାଜୟ ।
ବିନୟ ଭଙ୍ଗିତେ ଧାରେ ଦୁଃଖ ନାହିଁ ହୟ ॥
ବିବିଧ ଔଦ୍ଧତ୍ୟ କରେ ଶିଷ୍ୟଗଣ ସଙ୍ଗେ ।
ଜାହ୍ନବୀତେ ଜଳକେଳି କରେ ନାନାରଙ୍ଗେ ॥
କତ ଦିନେ କୈଲ ପ୍ରଭୁ ବଙ୍ଗେତେ ଗମନ ।
ଯାହାଁ ଯାୟ ତାହାଁ ଲଓୟାୟ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ॥
ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରଭାବ ଦେଖି ଚମତ୍କାର ଚିତ୍ତେ ।
ଶତ ଶତ ପଡ଼ୁୟା ଆସି ଲାଗିଲ ପଢ଼ିତେ ॥
ସେଇ ଦେଶେ ବିପ୍ର ନାମ ମିଶ୍ର ତପନ ।
ନିଶ୍ଚୟ କରିତେ ନାରେ ସାଧ୍ୟ ସାଧନ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ବହୁଶାସ୍ତ୍ର ବହୁବାକ୍ୟେ ଚିତ୍ତେ ଭ୍ରମ ହୟ ।
ସାଧ୍ୟ ସାଧନ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱ ନା ହୟ ନିଶ୍ଚୟ ॥
ସ୍ୱପ୍ନେ ଏକ ବିପ୍ର କହେ ଶୁନ ହେ ତପନ ।
ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତ ପାଶେ କରହ ଗମନ ।
ଈଁହୋ ତୋମାର ସାଧ୍ୟ ସାଧନ କରିବେ ନିଶ୍ଚୟ ।
ସାକ୍ଷାତ୍ ଈଶ୍ୱର ଈହ ନାହିଁକ୍ ସଂଶୟ ।
ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ମିଶ୍ର ଆସି ପ୍ରଭୁର ଚରଣେ ।
ସ୍ୱପ୍ନେର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ସବ କୈଲ ନିବେଦନେ ।
ଯେମନ ଚଳିଲ ମିଶ୍ର ଶୁନ ଏକମନେ ।
କୃଷ୍ଣଦାସ କବିରାଜ ଏଇ ରସେ ଭଣେ ।

ତପନ ମିଶ୍ରେର ଉକ୍ତି

ଶୁନ ହେ ନିମାଇଁ, ପଣ୍ଡିତ ଗୋସାଇଁ
ଆମାର ସ୍ୱପନ କଥା ।
ଏକ ଦ୍ୱିଜବର, ଆସିୟା ମୋ ପୁର,
ସ୍ୱପନେ ବଲିଲ ଯଥା ।
ସାଧ୍ୟ ସାଧନ, ଯତ ଗୂଢ ଭୂମି,
ଯାଓ ଅବେ ବୁଝ ହୟା ।
ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତ, ସବ ବୁଝାଇବେ,
ହଇଲେ ତୋମାରେ ଦୟା ।
ସାକ୍ଷାତ୍ ଈଶ୍ୱର, ନାମ ବିଶ୍ୱମ୍ଭର,
ନା କର ସଂଶୟ ଇଥେ ।
ତବ ଅଭିଳାଷ, ପୂରଣ ହଇବେ,
ଥାଁର ଅଙ୍ଘ୍ରି ଧେନ ମାଥେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦ୍ୱିଜେଶ୍ୱରବଚନ, ଶୁଣ ଅପାର ମନ;
ହଲ ଅତି ଉଦବେଗ ।
ତୋମାର ଚରଣେ, ନିବେଦନ କୈନୁ,
ଦୟାକର ମହାଭାଗ ।।
ତପନ ମିଶ୍ରେର, ଏମନ ବଚନ,
ଶୁନିୟା ଗୌରାଙ୍ଗରାୟ ।
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହଇୟା, ଉପଦେଶ ଦିଲ,
ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ କୟ ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ

ପ୍ରଭୁ ତୁଷ୍ଟ ହୟ୍ୟା ସାଧ୍ୟ-ସାଧନ କହିଲ ।
ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ କର ଉପଦେଶ କୈଲ ।
ତାଁର ଇଚ୍ଛା ପ୍ରଭୁ ସଙ୍ଗେ ନବଦ୍ୱୀପେ ବସି ।
ପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞା ଦିଲ ତୁମି ଯାଓ ବାରାଣସୀ ।
ତାହା ଆମା ସଙ୍ଗେ ତୋମାର ହବେ ଦରଶନ ।
ଆଜ୍ଞା ପାୟ୍ୟା ମିଶ୍ର କୈଲ କାଶୀତେ ଗମନ ।
ପ୍ରଭୁର ଅତର୍କ୍ୟଲୀଳା ବୁଝିତେ ନା ପାରି ।
ସ୍ୱସଙ୍ଗ ଛାଡ଼ାୟ୍ୟା କେନ ପାଠାନ କାଶୀପୁରୀ ।
ଏଇ ମତ ବଙ୍ଗଦେଶେ କୈଲ ସବାର ହିତ ।
ନାମ ଦିୟା ଭକ୍ତ କୈଲ ପଢ଼ାୟ୍ୟା ପଣ୍ଡିତ ।
ଏଇମତ ବଙ୍ଗେ ପ୍ରଭୁ କରେ ନାନାଲୀଳା ।
ଏଥା ନବଦ୍ୱୀପେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିରହେ ଦୁଃଖୀ ହୈଲା ।
ପ୍ରଭୁର ବିରହ ସର୍ପ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଦଂଶିଲ ।
ବିରହ ସର୍ପବିଷେ ତାଁର ପରଲୋକ ହୈଲ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅନ୍ତରେ ଜାଣିଲେ ପ୍ରଭୁ ଯାତେ ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ।
ଦେଶେତେ ଆଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଶଚୀ ଦୁଃଖ ଜାଣି ।

ଦ୍ୱିପଦୀ

ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧନଜନ, ଅଇଲ ନିଜଭୁବନ,
ଜନନୀରେ ତତ୍ତ୍ୱ ବୁଝାଇଲ ।
ଯେମନେ ଶଚୀର ଦୁଃଖ, ହରନ ହଇବେ ଶୋକ,
ସେଇମତେ ନିମାଇଁ କହିଲ ।
ସଙ୍ଗେ ଲୟେ ଶିଷ୍ୟଗନ, ବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇଲ ପୁନଃ,
ବିଦ୍ୟା ବଳେ ସଭାରେ ଜିଣିଲ ।
ବିଖ୍ୟାତ ହଇଲ ନାମ, ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତ ଧନ୍ୟ,
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ଯଶ ବିସ୍ତାରିଲ ।
ତବେ ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ସହ, ହେଲ ଶୁଭ ପରିଣୟ,
ଅର୍ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ଜୟ କୈଲ ।
ଶ୍ରୀଗୌର ଚୈତନ୍ୟଲୀଳା, କୃଷ୍ଣଦାସ ବରଣିଲ,
ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ ଯା ଗାଇଲ ॥

ଜ୍ୟୋସ୍ନା ବତୀ ସବ ପ୍ରଭୁ ଶିଷ୍ୟଗନ ସଙ୍ଗେ ।
ବସିଅଛେ ଗଙ୍ଗାତୀରେ ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରସଙ୍ଗେ ॥
ହେନକାଲେ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ତାହାର ଅଇଲ ।
ଗଙ୍ଗାର ବନ୍ଦନା କରି ପ୍ରଭୁରେ ମିଳିଲ ।
ବସାଇଲ ତାରେ ପ୍ରଭୁ ଆଦର କରିୟା ।
ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ କହେ ମନେ ଅବଜ୍ଞା କରିୟା ।
ବ୍ୟାକରଣ ପଢ଼ାଅ ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତ ତବ ନାମ ।
ବାଲ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରେ ଲୋକେ ତୋମାର କହେ ଗୁଣଗ୍ରାମ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ବ୍ୟାକରଣ ମଧ୍ୟେ ଜାଣ ପଡ଼ାନ୍ତ କଳାପ ।
ଶୁଣିଲ ଫାଙ୍କିତେ ତୋମାର ଶିଷ୍ୟ ସକଳ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ବ୍ୟାକରଣ ପଢ଼ାଇ ଅଭିମାନ କରି ।
ଶିଷ୍ୟେ ତନା ବୁଝେ ଆମି ବୁଝାଇତେ ନାରି ।
କାହାଁ ତୁମି ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ରେ କବିତ୍ୱେ ପ୍ରବୀଣ !
କାହାଁ ଆମି ସବ ଶିଶୁ ପଢ଼ୁଆ ନବୀନ ।
ତୋମାର କବିତ୍ୱ କିଛୁ ଶୁନିତେ ହୟ ମନ ।
କୃପା କରି କର ଯଦି ଗଙ୍ଗାର ବର୍ଣ୍ଣନ ।

ଶୁଣିଣ୍ଡା ଚୈତନ୍ୟ ବାଣୀ, ଗର୍ବେ ସେହ ଦ୍ୱିଜମଣି,
ସୁରଧୁନୀ ବର୍ଣ୍ଣିତେ ଲାଗିଲା ।
ଘଟି ଏକଶତ ଶ୍ଳୋକ, ଗଙ୍ଗାର ବର୍ଣ୍ଣିଲ ଠିକ,
ଥପା ସପ ନାଗିଁ କେ ବଲିଲା ।
ଶୁଣିଯାଁ ଚୈତନ୍ୟ ତବେ, ଅଦ୍ଭୁତ ସତ୍କାରେ ସବେ,
କଲେ ଓହେ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରବର ।
ତୋମା ସମ ପୃଥିବୀତେ, କବି କେହ ନାହିଁ ଭବେ;
ଯା ବର୍ଣ୍ଣିଲେ ତୁମି ହେ ଠାକୁର ।
ତୋମାର ଶ୍ଳୋକେର ଅର୍ଥ, ବୁଝିତେ କେ ସମର୍ଥ;
ତୁମି ଭଲ ଅର୍ଥ ଅଛ ଜାଣ ।
ତୋମାର୍ ଘଟେଛ ସରସ୍ୱତୀ, ତବା ଓଂହ ଦ୍ୱିଜପତି;
ତୁମି ସ୍ୱୟଂ ପଣ୍ଡିତ ଅଗ୍ରଣୀ ।
ଯଦ ଏକ ଶ୍ଳୋକେର ଅର୍ଥ, ନିଜମୁଖେ କର ବ୍ୟକ୍ତ;
ଶୁନି ସବ ଲୋକ ହବେ ସୁଖୀ ।
ତବେ ଦିଗ୍ବିଜୟୀ ଭାଲ, ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଶ୍ଳୋକ ପୁଛିଲ;
ତତକ୍ଷଣେ ପୁନଃ ପଢ଼ୁଅଁ ଛି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶତ ଶ୍ଳୋକେର ଏକଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ିଲ ଚୈତନ୍ୟ ଠେଁ;
ଦିଗ୍ବିଜୟୀ ବାକ୍ୟ ଅତଃପର ।
ରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦ, ଜୟ୍ୟା ମହା ସମ୍ପଦ,
କ୍ରିଷ୍ଣ ଦାସ ବଲେ ଯୁଡ଼ି କର ।

ଶ୍ଳୋକଃ—

ମହତ୍ତ୍ୱଂ ଗଙ୍ଗାୟାଃ ସତତମିଦମାଭାତି ନିତରାଂ ।
ଯଦେଷା ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୋଶ୍ଚରଣ କମଳୋତ୍ପତ୍ତି ସୁଭଗା ।
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀରିବ ସୁରନରୈରର୍ଚ୍ଚ୍ୟଚରଣା ।
ଭବାନୀ ଭର୍ତ୍ତୁର୍ଯା ଶିରସି ବିଭବତ୍ୟଦ୍ଭୁତଗୁଣା

ଏଇ ଶ୍ଳୋକେର ଅର୍ଥ କର ପ୍ରଭୁ ଯଦି କୈଲ ।
ବିସ୍ମିତ ହଞା ଦିଗ୍ବିଜୟୀ ପ୍ରଭୁକେ ପୁଛିଲ ।
ଝଂଝା ବାତ ପ୍ରାୟ ଅମି ଶ୍ଳୋକ ଯେ ପଢ଼ିଲ ।
ତାର ମଧ୍ୟେ ଶ୍ଳୋକ ତୁମି କେଛେ କଣ୍ଠେ କୈଲ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ଦେବେର ବରେ ତୁମି କବିବର ।
ଐଛେ ଦେବେର ବରେ କେହ ହୟ ଶ୍ରୁତିଧର ।
ଶ୍ଳୋକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କୈଲ ବିପ୍ର ପାଇୟା ସନ୍ତୋଷ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ କହ ଶ୍ଳୋକେ କିବା ଗୁଣ ଦୋଷ ।
ବିପ୍ର କହେ ଶ୍ଳୋକେ ନହିଁ ଦୋଷେର ଆଭାସ ।
ଉପମାଲଙ୍କାର ଗୁଣ କିଛୁ ଅନୁପ୍ରାସ ।
ପ୍ରଭୁ କହେନ ଯଦି ନା କର ତୁମି ରୋଷ ।
କହ ତୋମାର ଏଇ ଶ୍ଳୋକେ କିବା ଅଛେ ଦୋଷ ?
ପ୍ରତିଭାର କାବ୍ୟ ତୋମାର ଦେବତା ସନ୍ତୋଷେ ।
ଭାଲ ମତେ ବିଚାରିଲେ ଜାନି ଗୁଣ ଦୋଷେ ।
ତାତେ ଭାଲ କରି ଶ୍ଳୋକ କରହ ବିଚାର ।
କବି କହେ ଯେ କହିଲେ ସେଇ ବେଦସାର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ବ୍ୟାକରଣୀ ତୁମି ନାହିଁ ପଢ଼ ଅଲଙ୍କାର ।
ତୁମି କି ଜାଣିବେ ଏହି କବିତ୍ୱେର ସାର ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ଅତଏବ ପୃଚ୍ଛିୟେ ତୋମାରେ ।
ବିଚାରିୟା ଗୁଣ ଦୋଷ ବୁଝାହ ଆମାରେ ।
ନାହିଁ ପଡ଼ି ଅଲଙ୍କାର କରିଛି ଶ୍ରବଣ ।
ତାଂତେ ଏଇ ଶ୍ଲୋକେ ଦେଖି ବହୁ ଦୋଷଗୁଣ ।
କବି କହେ କହ ଦେଖି କିବା ଗୁଣ ଦୋଷ ?
ପ୍ରଭୁ କହେ କହି ଶୁନ ନା କରିହ ରୋଷ ।
ପଞ୍ଚ ଦୋଷ ଏହି ଶ୍ଲୋକେ ପଞ୍ଚ ଅଲଙ୍କାର ।
କ୍ରମେ ଆମି କହି ଶୁନ କରହ ବିଚାର ।
ଅବିମୃଷ୍ଟ-ବିଧେୟାଂଶ ଦୁଇ ଠାଇଁ ଚିନ ।
ବିରୁଦ୍ଧ ମତି ଭଗ୍ନ କ୍ରମ ପୁନରାତ୍ତ ଦୋଷ ତିନ ।
ଗଙ୍ଗାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଶ୍ଲୋକେର ମୂଲ ବିଧେୟ ।
ଇଦଂ ଶବ୍ଦେ ଅନୁବାଦ ପାଛେ ଅବିଧେୟ ।
ବିଧେୟ ଆଗେ କହି ପାଛେ କହିଲ ଅନୁବାଦ ।
ଏଇଲାଗି ଶ୍ଲୋକେର ଅର୍ଥ କରିୟାଛେ ବାଧ ।

ଶ୍ଲୋକଃ—

(ଅନୁବାଦ ମନୁକ୍ତ୍ୱୈବ ନ ବିଧେୟ ମୁଦୀରୟେତ୍)
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ ଇହା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଧେୟ ।
ସମାସେ ଗୌଣ ହୈଲ ଶବ୍ଦ ଅର୍ଥ ଗେଲ କ୍ଷୟ ।
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶବ୍ଦ ବିଧେୟ ତାହା ପଡ଼ିଲ ସମାସେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସମତା ଅର୍ଥ କରିଲ ବିନାଶେ ।
ଅବିମୃଷ୍ଟ-ବିଧେୟାଂଶ ଏଇ ଦୋଷେର ନାମ ।
ଆର ଏକ ଦୋଷ ଅଛେ ଶୁନ ସାବଧାନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭବାନୀ ଭର୍ତ୍ତି ଶବ୍ଦ ଦଳ ପାଇସ୍ୱା ସନ୍ତୋଷ ।
ଅଭଙ୍ଗ ମତକୃତ୍ ନାମ ଏହି ମହା ଦୋଷ ।
ଭବାନୀ ଶବ୍ଦେ କହେ ମହାଦେବଙ୍କ ଗୃହିଣୀ ।
ତାଙ୍କ ଭର୍ତ୍ତା କହିଲେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭର୍ତ୍ତା ଜାଣି ।
ଶିବ ପତ୍ନୀ ଭର୍ତ୍ତା କିମ୍ବା ଶୁଣନ୍ତେ ବିରକ୍ତ ।
ଅଭଙ୍ଗ ମତକୃତ ଶବ୍ଦ ଶାସ୍ତ୍ରେ ନହେ ଶୁଦ୍ଧ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ପତ୍ନୀର ଭର୍ତ୍ତାର ହସ୍ତେ ଦେହ ଦାନ ।
ଶବ୍ଦ ଶୁଣି କେହହୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭର୍ତ୍ତା ଜ୍ଞାନ ।
ବିରଚିତ କ୍ରିୟା ସମାପ୍ତି ପୁନଃ ବିଶେଷଣ ।
ଅଭ୍ରତ ଗୁଣା ଏହି ପୁନରାର୍ତ୍ତ ଦୂଷଣ ।
ଚ ନ ପାଦେ ଅନୁପ୍ରାସ ଦସ୍ୱାଛ ଅନୁପମ ।
ଏକ ପାଦେ ନାହିଁ ଏହି ଦୋଷ ଭଗ୍ନ-କ୍ରମ ।
ଯଦ୍ୟପି ଏହି ଶ୍ଳୋକେ ଅଛେ ପଞ୍ଚ ଅଲଙ୍କାର ।
ଏହି ପଞ୍ଚଦୋଷେ ଶ୍ଳୋକ କୈଲ ଛାରଖାର ।
ଦଶ ଅଲଙ୍କାରେ ଯଦି ଏକ ଶ୍ଳୋକ ହୁଏ ।
ଏକ ଦୋଷେ ସବୁ ଅଲଙ୍କାର ହୁଏ କ୍ଷୟ ।
ସୁନ୍ଦର ଶରୀର ଯେଛେ ଭୂଷଣେ ଭୂଷିତ ।
ଏକ ଶ୍ୱେତକୁଷ୍ଠେ ଯେବନ୍ତ କର ଯୁ ବର୍ଜିତ ।

ଶ୍ଳୋକଃ—

ରସାଲଙ୍କାରବତ୍ କାବ୍ୟଂ ଦୋଷ ଯୁକ୍ ଚେଦ୍ବିଭୂଷିତମ୍ ।
ସ୍ୟାଦ୍ବପୁଃ ସୁନ୍ଦରମପି ଶ୍ୱିତ୍ରେଣୈକେନ ଦୁର୍ଭଗମ୍ ॥

ପଞ୍ଚାଲଙ୍କାରର ଏବେ ଶୁଣନ୍ତୁ ବିଚାର ।
ଦୁଇ ଶବ୍ଦାଲଙ୍କାର ତିନି ଅର୍ଥାଲଙ୍କାର ।
ଶବ୍ଦାଲଙ୍କାରେ ଚାରି ପାଦ ଅଛେ ଅନୁପ୍ରାସ ।
ଭର୍ତ୍ତ୍ରୀ-ଶବ୍ଦେ ପୁନରୁକ୍ତ ବଦାଭାସ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରଥମ ଚରଣେ ପଞ୍ଚ ଇକାରେର ପାତ ।
ତୃତୀୟ ଚରଣେ ହୟ ପଞ୍ଚରେଫ ସ୍ଥିତ ।
ଚତୁର୍ଥ ଚରଣେ ଲୁର ଲକାର ପ୍ରକାଶ ।
ଅତଏବ ଶବ୍ଦ ଅଲଂକାର ଅନୁପ୍ରାସ ।
ଶ୍ରୀ ଶବ୍ଦେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶବ୍ଦେ ଏକ ବସ୍ତୁ ଉକ୍ତ ।
ପୁନରୁକ୍ତ ବଦାଭାସେ ନହେ ପୁନରୁକ୍ତ ।
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅର୍ଥ ଅର୍ଥେ ବଶ ଭେଦ ।
ପୁନରୁକ୍ତ ବଦାଭାସ ଶବ୍ଦାଲଂକାର ଭେଦ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଅର୍ଥାଲଙ୍କାର ଉପମା ପ୍ରକାଶ ।
ଅବ ଅର୍ଥାଲଂକାର ଅଛେ ନାମ ବିରୋଧାଭାସ ।
ଗଙ୍ଗାତେ କମଳ ଜନ୍ମେ ସବାର ସୁବୋଧ ।
କମଳେ ଗଙ୍ଗାର ଜନ୍ମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରୋଧ ।
ଇହା ବିଷ୍ଣୁ ପାଦପଦ୍ମେ ଗଙ୍ଗାର ଉତ୍ପତ୍ତି ।
ବିରୋଧାଲଂକାରେ ଇହା ମହାଚମତ୍କୃତ ।
ଈଶ୍ୱର ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ଶକ୍ତ୍ୟେ ଗଙ୍ଗାର ପ୍ରକାଶ ।
ଇହାତେ ବିରୋଧ ନାହିଁ ବିରୋଧ ଆଭାସ ।

ଶ୍ଲୋକଃ—

ଅମ୍ବୁଜମମ୍ବୁନି ଜାତଂ ନଦାନ୍ତୁ ନଲଜାତମମ୍ବୁଜାଦମ୍ବୁ ।
ମୁରଭିଦତଦ୍ୱିପରୀତଂ ପଦାମ୍ଭୋଜାନ୍ମହାନଦୀଜାତା ।

ଗଙ୍ଗାର ମହତ୍ତ୍ୱ ସାଧ୍ୟ ସାଧନ ତାହାର ।
ବିଷ୍ଣୁ ପାଦୋତ୍ପତ୍ତି ଅନୁମାନ ଅଲଂକାର ।
ସ୍ଥୂଳ ଏଇ ପଞ୍ଚ ଦୋଷ ପଞ୍ଚ ଅଲଂକାର ।
ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିଚାରିଲେ ଯେତେ ଅଛୟେ ଅପାର ।
ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଲୁ ତୋମାର ଦେବତା ପ୍ରସାଦେ ।
ଅଚିନ୍ତ୍ୟ କାବ୍ୟ ଅଚିଣ୍ୟ ପଦ୍ୟେ ଦୋଷକାଢ଼େ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଈଶ୍ବର କରିଲେ କବିକୁ ହୟ ସୁନିର୍ମଳ ।
ଷାଳକେର ହେଲେ ଅର୍ଥ କରେ ଝଲମଲ ।
ସ୍ବନୟା ପ୍ରଭୁର ବାକ୍ୟ ଦିଗ୍ବିଜୟୀ ବିସ୍ମିତ ।
ମୁଖେ ନା ନିଃସରେ ବାକ୍ୟ ପ୍ରତଭା ସ୍ତମ୍ଭିତ ।
କହୁତେ ଗ୍ରହଦ୍ୱେ କିଛୁ ନା ଅସେ ଉତ୍ତର ।
ତବେ ଈଶ୍ବରଦ୍ୱେ ମନେ ହଇୟାଁ ଫାଁଫର ।
ପଡୁୟା ବାଲକ କୈଲ ମୋର ବୁଦ୍ଧି ଲୋପ ।
ଜାନି ସରସ୍ବତୀ ମୋରେ କରିୟାଛେ କୋପ

ତ୍ରିପଦୀ

ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତ, ଯେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଲ
ମନୁଷ୍ୟେର ନହେ କେଭୁ ।
ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହୟା, ନିମ ଇଁ ମୁଖେ ରହୁ;
ବଲେ ଆପନି ସରସ୍ବତୀ ।
ସେ ଦିଗବିଜୟୀ, ଏତ ଭାବି କହେ;
ଶୁନ ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତ ।
ତବ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଶୁନି, ସବିସ୍ମିତ ଆମି;
ହଇଲାମ ଏଖନ ତ ।
କଭୁ ଅଲଂକାର, ନାହିଁ ପଢ଼ ତୁମି,
ନାହିଁ ଶାସ୍ତ୍ରେର ଅଭ୍ୟାସ ।
ଜବେ ଅଚମ୍ବିତ, କେମନେ ଏ ସବ,
ଅର୍ଥ କରିଲେ ପ୍ରକାଶ ? ।
ଦିଗବିଜୟୀ ମୁଖେ,— ଏହା ଶୁନି ମହା—
ପ୍ରଭୁ ଅତ ବଡ଼ ରଙ୍ଗୀ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତାହାର ହୃଦୟ;   ଉତର କାଳୀୟ;
କହେ ପୁନଃ କବି ଭଙ୍ଗୀ ।

———

ଚୈତନ୍ୟ ଉକ୍ତି

ଶାସ୍ତ୍ରର ବିଚାର ଭଲ ମନ୍ଦ ନାହିଁ ଜାଣି ।
ସରସ୍ୱତୀ ଯେ କଲ୍ୟସ୍ତୁ ବଲି ସେହି ବାଣୀ ।
ଏହା ଶୁନି ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ କରିଲ ନିଶ୍ଚୟ ।
ଶିଶୁ-ଦ୍ୱାରେ ଦେବୀ ମୋରେ କୈଲ ପରାଜୟ ।
ଅଦ୍ୟ ତାଁରେ ନିବେଦିବ କରି ଜପ ଧ୍ୟାନ ।
ଶିଶୁ-ଦ୍ୱାରେ କୈଲ ମୋରେ ଏତ ଅପମାନ ।
ବସ୍ତୁତଃ ସରସ୍ୱତୀ ଅଶୁଦ୍ଧ ଶ୍ଳୋକ କରାଇଲ ।
ବିଚାର ସମୟେ ତାଁର ବୁଦ୍ଧି ଅଚ୍ଛ ଦଲ ।
ତବେ ଶିଷ୍ୟଗଣ ସବେ ହାସିତେ ଲାଗିଲ ।
ତା ସବା ନିଷେଧି ପ୍ରଭୁ କବିକେ କହିଲ ।
ତୁମି ମହାପଣ୍ଡିତ ହଓ କବି ଶିରୋମଣି ।
ଯାର ମୁଖେ ବାହିରାୟ ହେନ କାବ୍ୟ ବାଣୀ ।
ତୋମାର କବିତ୍ୱ ଯେନ ଗଙ୍ଗାଜଲ ଧାର ।
ତୋମା ସମ କବି କୋଥା ନାହିଁ ଦେଖି ଆର ।
ଭବଭୂତି ଜୟଦେବ ଆର କାଲିଦାସ ।
ତା ସବାର କବିତ୍ୱେ ଆଛେ ଦୋଷେର ପ୍ରକାଶ ।
ଦୋଷ ଗୁଣ ବିଚାରେ ଏଇ ଅଲ୍ପ କରି ମାନି ।
କବିତା-କରେନ ଶକ୍ତି ତାହା ସେ ବାଖାନି ।
ଶୈଶବ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ କିଛୁ ନା ଲବେ ଆମାର ।
ଶିଷ୍ୟେର ଅମାନ ମୁଇଁ ନା ହଇ ତୋମାର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅଜ୍ଞ ବାଦୀ ଯହୁଁ ବାଲ୍ ମିଳିବ ଅବାର ।
ଶୁଣିବ ତୋମାର ମୁଖେ ଶାସ୍ତ୍ରର ବିଚାର ।
ଏଇମତେ ନିଜ ଘରେ ଗେଲ ଦୁଇଜନ ।
ଢବ ଘରେ କେଲ ସରସ୍ୱତୀ ଅର୍ଚ୍ଚନ ।
ସରସ୍ୱତୀ ସ୍ୱପ୍ନେ ତାଁରେ ଉପଦେଶ କେଲ ।
ସାକ୍ଷାତ୍ ଈଶ୍ୱର ଢବ ପ୍ରଭୁରେ ଜାନିଲ ।
ପ୍ରଭାତେ ଆସି ପ୍ରଭୁ ପଦେ ଲଇଲ ଶରଣ ।
ପ୍ରଭୁ କୃପା କେଲ ତାର ଖଣ୍ଡିଲ ବନ୍ଧନ ।
ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ସଫଳ ଜୀବନ ।
ବିଦ୍ୟା ବଲେ ପାଇଲ ମହା ପ୍ରଭୁର ଚରଣ ।
ଏ ସବ ଲୀଳା ବର୍ଣ୍ଣିଆଛେ ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ ।
ଯେ କିଛୁ ବିଶେଷ ଇହା କରିଲ ପ୍ରକାଶ ॥
ଚୈତନ୍ୟ ଗୋସାଇଁର ଲୀଳା ଅମୃତେର ଧାର ।
ସର୍ବେନ୍ଦ୍ରିୟ ତୃପ୍ତ ହୟ ଶୁନେ ଯାହାର ।
ଶ୍ରୀରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଆଶ ।
ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଲୀଳା କହେ କୃଷ୍ଣଦାସ ।

(ଇତି କୈଶୋର ଲୀଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ)

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗର ଯୌବନ ଲୀଳା ଆରମ୍ଭ

ଶ୍ଳୋକ—

ବନ୍ଦେ ସ୍ୱୈରାଦ୍ଭୁତେହଂ ତଂ ଚୈତନ୍ୟ ଯତ୍ ପ୍ରସାଦତଃ ।
ଯବନାଃ ସୁମନାୟନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ନାମ ପ୍ରଜଳ୍ପକାଃ ।

ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ।
ଜୟାଦ୍ୱୈତଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌରଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ।
କୈଶୋର ଲୀଳାର ସୂତ୍ର କରିଲ ଗଣନ ।
ଯୌବନ ଲୀଳାର ସୂତ୍ର କରି ଅନୁକ୍ରମ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶ୍ଲୋକଃ—

ବିଦ୍ୟା-ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ-ସଦ୍‌ବେଶ-ସମ୍ଭୋଗ-ନୃତ୍ୟ-କୀର୍ତ୍ତନୈଃ ।
ପ୍ରେମନାମ ପ୍ରଦାନୈଶ୍ଚ ଗୌରୋଦୀବ୍ୟତି ଯୌବନେ ।
ଯୌବନ ପ୍ରବେଶେ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗ ବିଭୂଷଣ ।
ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ଦିବ୍ୟ ବେଶ ସୁମାଲ୍ୟ ଚନ୍ଦନ ॥
ବିଦ୍ୟା-ଔଦ୍ଧତ୍ୟେ କାହାକୋ ନା କରେ ଗଣନ ।
ସକଲ ପଣ୍ଡିତ ଜିଣି କରେ ଅଧ୍ୟାପନ ।
ବାୟୁ-ବ୍ୟାଧି-ଛଳେ କୈଲ ପ୍ରେମ ପରକାଶ ।
ଭକ୍ତଗଣ ଲୈୟା କୈଲ ବିବିଧ ବିଳାସ ।
ତବେ ତ କରିଲ ପ୍ରଭୁ ଗୟାତେ ଗମନ ।
ଈଶ୍ୱର ପୁରୀର ସଙ୍ଗେ ତଥାଇ ମିଲନ ।
ଦୀକ୍ଷା ଅନନ୍ତରେ କୈଲ ପ୍ରେମ ପରକାଶ ।
ଦେଶେ ଆଗମନ ପୁନଃ ପ୍ରେମେର ବିଳାସ ।
ଶଚୀକେ ପ୍ରେମଦାନ ତବେ ଅଦ୍ୱୈତ-ମିଲନ ।
ଅଦ୍ୱୈତ ପାଇଲ ବିଶ୍ୱରୂପ ଦରଶନ ।
ପ୍ରଭୁର ଅଭିଷେକ ତବେ କରିଲ ଶ୍ରୀବାସ ।
ଖାଟେ ବସି ପ୍ରଭୁ କୈଲ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ।

———

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗେର ଅଭିଷେକ ଉତ୍ସବ

ନଦୀୟା ନଗରେ, ପ୍ରତି ଘରେ ଘରେ,
ଉଠିଛେ ଆନନ୍ଦ ଧ୍ୱନି ।
ଗୌରାଙ୍ଗ ଗୃହେର, ଅଭିଷେକ ବିଧି;
କେ ଅବା ପାରେ ବର୍ଣ୍ଣି ଗୋ ॥ ୧ ।
ଭକତ ସଙ୍ଗେ, କୁସୁମେର ଦାମ;
ଧାଉ ଧାଉ ପାଏ ଶୋଭା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶୁକ୍ଳ ନୀଲ ପୀତ, ସୁରଙ୍ଗ ପତାକା;
ଉଡ଼ି ଉପରେ ମନଲୋଭା ଗୋ ! । ୨ ।
ବରଣ ଗୃହୋଦ୍ୟା, ସାର ସାର ନୃତ୍ୟ;
ଦମ୍ଭେ ପାଟ ପୀତାମ୍ବରୀ ।
ଚଉଧ ଝ'ଲର, ଲମ୍ବେ ଭେଳ ଭେଦ;
ମନ୍ନ ମୋହ ସବ ସବ ଗୋ ! । ୩ ।
ବାଜେ ନାନାବାଦ୍ୟ, ଶଙ୍ଖ ଘେଣ୍ଟ ନାଦ;
ଉଠିଲେ ନଦୀୟାପୁରୀ ।
ହରି ନାମ ସଙ୍ଗେ, ନାଚନ୍ତି ରଙ୍ଗେ;
ଦେଉଛନ୍ତି ହୁଲହୁଲି ଗୋ ! । ୪ ।
ଶତ ଶତ ଭକ୍ତ, ଅଛି ଜପନ୍ତ;
ଆନନ୍ଦେ ମତ୍ତ ସବେ ହୋଇ ।
ଦୀନ ଅକିଞ୍ଚନ, ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ,
ଭାଗ୍ୟେ ନାହିଁ ଦେଖା ଥୋଇ ଗୋ । ୫ ।

ପୟାର

ତବେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପେର ଆଗମନ ।
ପ୍ରଭୁରେ ମିଲିୟା ପାଇଲ ଷଡ଼୍‌ଭୁଜ ଦର୍ଶନ ।
ପ୍ରଥମେ ଷଡ଼୍‌ଭୁଜ ତାଁରେ ଦେଖାଇଲ ଈଶ୍ୱର ।
ଶଙ୍ଖ-ଚକ୍ର-ଗଦା ପଦ୍ମ-ଶାର୍ଙ୍ଗ-ବେଣୁଧର ।
ତବେ ଚତୁର୍ଭୁଜ ହୈଲ ତିନଅଙ୍ଗ ବକ୍ର ।
ଦୁଇହସ୍ତେ ବେଣୁ ବାଜାୟ ଦୁଇହସ୍ତେ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ।
ତବେତ ଦ୍ୱିଭୁଜ କେବଲ ବଂଶୀ ବଦନ ।
ଶ୍ୟାମ-ଅଙ୍ଗ ପୀତ-ବସ୍ତ୍ର ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତବେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଗୋସାଇଁର ବ୍ୟାସ-ପୂଜନ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଦେଶେ କୈଲ ମଙ୍ଗଳ-ଧାରଣ ।
ତବେ ଶଚୀ ଦେଖିଲ ରାମକୃଷ୍ଣ ଦୁଇଭାଇ ।
ତବେ ନିସ୍ତାରିଲ ପ୍ରଭୁ ଜଗାଇ-ମାଧାଇ ।
ତବେ ସପ୍ତ-ପ୍ରହର ଛିଲା ପ୍ରଭୁ ଭାବାବେଶେ ।
ଯଥା ତଥା ଭକ୍ତଗଣ ଦେଖିଲ ବିଶେଷେ ।
ବରାହ-ଆବେଶ ହୈଲା ମୁରାରି ଭବନେ ।
ତାର ସ୍କନ୍ଧେ ଚଢ଼ି ପ୍ରଭୁ ନାଚିଲ ଅଙ୍ଗନେ ।
ତବେ ଶୁକ୍ଲାମ୍ବରେର କୈଲ ତଣ୍ଡୁଲ ଭକ୍ଷଣ ।
ହରେର୍ନାମ ଶ୍ଳୋକେର କୈଲ ଅର୍ଥ ବିବରଣ ।

ଶ୍ଳୋକଃ—

ହରେର୍ନାମ ହରେର୍ନାମ ହରେର୍ନାମୈବ କେବଲମ୍ ।
କଲୌ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ଗତିରନ୍ୟଥା ॥

କଲିକାଲେ ନାମରୂପେ କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ।
ନାମ ହୈତେ ହୟ ସବ ଜଗତ ନିସ୍ତାର ।
ଦାର୍ଢ୍ୟ ଲାଗି ହରେର୍ନାମ ଉକ୍ତି ତିନବାର ।
ଜଡ଼ଲୋକ ବୁଝାଇତେ ପୁନରେବକାର ।
କେବଲ ଶବ୍ଦ ପୁନରପି ନିଶ୍ଚୟ କରଣ ।
ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ କର୍ମ ତପ ଆଦି ନିବାରଣ ।
ଅନ୍ୟଥା ଯେ ମାନେ ତାର ନାହିଁକ ନିସ୍ତାର ।
ନାହିଁ ନାହିଁ ନାହିଁ ଏଇ ତିନ ଏବକାର ।
ତୃଣ ହୈତେ ନୀଚ ହୈଞା ସଦା ଲଇବେ ନାମ ।
ଆପନି ନିରଭିମାନୀ ଅନ୍ୟେ ଦିବେ ମାନ ।
ତରୁ ସମ ସହିଷ୍ଣୁତା ବୈଷ୍ଣବ କରିବ ।
ଭର୍ତ୍ସନା ତାଡ଼ନେ କାରେ କିଛୁ ନା ବଲିବ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କାଟିଲେହ ତରୁ ଯେନ କିଛୁ ନା ବଲୟ ।
ଶୁଖାଇୟା ମରେ ତବୁ ଜଲ ନା ମାଗୟ ।
ଏଇମତ ବୈଷ୍ଣବ କାରେ କିଛୁ ନା ମାଗିବ ।
ଅଯାଚିତ-ବୃତ୍ତି କିଂବା ଫଲ ମୂଲ ଖାବ ।
ସଦା ନାମ ଲୈବ ଯଥା- ଲାଭେତେ ସନ୍ତୋଷ ।
ଏଇମତ ଆଚାର କରେ ଭକ୍ତି ଧର୍ମ ପୋଷ ॥

ଶ୍ଳୋକଃ—

ତୃଣାଦପିସୁନୀଚେନ ତରୋରିବ ସହିଷ୍ଣୁନା ।
ଅମାନିନା ମାନଦେନ କୀର୍ତ୍ତନୀୟଃ ସଦା ହରିଃ ।

ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱବାହୁ କରି କହୁ ଶୁନ ସର୍ବଲୋକ ।
ନାମସୂତ୍ରେ ଗାନ୍ଥି ପର କଣ୍ଠେ ଏଇ ଶ୍ଲୋକ ।
ପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞାୟ କର ଏଇ ଶ୍ଲୋକ ଆଚରଣ ।
ଅବଶ୍ୟ ପାଇବେ ତବେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଚରଣ ।
ତବେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀବାସେର ଗୃହେ ନିରନ୍ତର ।
ରାତ୍ରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କୈଲ ଏକ ସମ୍ବତ୍ସର ।
କପାଟ ଦିୟା କୀର୍ତ୍ତନ କରେ ପରମ ଆବେଶେ ।
ପାଷଣ୍ଡୀ ହାସିତେ ଆଇସେ ନା ପାୟ ପ୍ରବେଶେ ।
କୀର୍ତ୍ତନ ଶୁନିୟା ତାରା ଜ୍ୱଲି ପୁଡ଼ି ମରେ ।
ଶ୍ରୀବାସେରେ ଦୁଃଖ ଦିତେ ନାନାଯୁକ୍ତି କରେ ॥
ଏକଦିନ ବିପ୍ରନାମ ଗୋପାଲ ଚାପାଲ ।
ପାଷଣ୍ଡୀ ପ୍ରଧାନ ସେଇ ଦୁର୍ମୁଖ ବାଚାଲ ।
ଭବାନୀ ପୂଜାର ସବ ସମଗ୍ରୀ ଲଇଲ ।
ରାତ୍ରେ ଶ୍ରୀବାସେର ଦ୍ୱାରେ ସ୍ଥାପନ କରିଲ ।
କଦଲୀର ପତ୍ର ଉପର ଥୁଇଲ ଓଡ଼ ଫୁଲ ।
ହରିଦ୍ରା ସିନ୍ଦୂର ରକ୍ତଚନ୍ଦନ ତଣ୍ଡୁଲ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ମଦ୍ୟଭାଣ୍ଡ ପାଖେ ଧରି ନିଜଘରେ ଗଲ ।
ପ୍ରାତଃକାଳେ ଶ୍ରୀବାସ ତାହାତ ଦେଖିଲ ।
ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ ସବ ଆନିଲ ଡାକିୟା ।
ସବାରେ କହେ ଶ୍ରୀବାସ ହାସିୟା ହାସିୟା ॥
ନିତ୍ୟ ଘରେ କରି ଆମି ଭବାନୀ ପୂଜନ ।
ଆମାର ମହିମା ଦେଖ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସଜ୍ଜନ ।
ଦେଖି ସବ ଶିଷ୍ଟଲୋକ କରେ ହାହାକାର ।
ଐଛେ କର୍ମ ହେଥା କୈଲ କୋନ ଦୁରାଚାର ? ।
ହାଡ଼ି ଆନାଇୟା ସବ ଦୂର କରାଇଲ ।
ଜଲ ଗୋମୟ ସେ ସ୍ଥାନ ଲେପାଇଲ ।
ତିନଦିନ ବହି ସେଇ ଗୋପାଲ ଚାପାଲ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ହଇଲ କୁଷ୍ଠ ବହେ ରକ୍ତଧାର ।
ସର୍ବାଙ୍ଗେ ବେଢ଼ିଲ କୀଟ କାଟେ ନିରନ୍ତର ।
ଅସହ୍ୟ ବେଦନା ଦୁଃଖେ ଜ୍ୱଳୟେ ଅନ୍ତର ।
ଗଙ୍ଗା ଘାଟେ ବୃକ୍ଷ ତଳେ ରହେ ତ ବସିୟା ।
ଏକ ଦିନ କହେ କିଛୁ ପ୍ରଭୁକେ ଦେଖିୟା ।
ଗ୍ରାମ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଆମି ତୋମାର ମାତୁଲ ।
ଭଗିନା ମୁଁ କୁଷ୍ଠ ରୋଗେ ହୟେଛି ବ୍ୟାକୁଲ ।
ଲୋକ ସବ ଉଦ୍ଧାରିତେ ତୋମାର ଅବତାର ।
ମୁଇଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ ମୋରେ କରହ ଉଦ୍ଧାର ।
ଏତ ଶୁନି ମହାପ୍ରଭୁ ହୈଲା କ୍ରୋଧମନ ।
କ୍ରୋଧାବେଶେ କହେ ତାରେ ତର୍ଜନ ବଚନ ।
ଓରେ ପାପୀ ଭକ୍ତଦ୍ୱେଷୀ ତୋରେ ନା ଉଦ୍ଧାରିମୁଁ ।
କୋଟି ଜନ୍ମ ଏଇ ମତେ କୀଡ଼ାୟ ଖାୟାଇମୁଁ ।
ଶ୍ରୀବାସେ କରାଇଲ ତୁମି ଭବାନୀ ପୂଜନ ।
କୋଟି ଜନ୍ମ ହବେ ତୋର ରୌରବେ ପତନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପାଷଣ୍ଡୀ ସଂହାରିତେ ମୋର ଏହି ଅବତାର ।
ପାଷଣ୍ଡୀ ସଂହାରି ଭକ୍ତ କରିମୁଁ ଉଦ୍ଧାର ।
ଏତ ବଲି ଗେଲା ପ୍ରଭୁ କରିତେ ଗଙ୍ଗା ସ୍ନାନ ।
ସେହି ପାପୀ ଦୁଃଖ ଭୁଞ୍ଜେ ନା ଯାଏ ମରଣ ।
ସନ୍ନ୍ୟାସ କରିଯା ପ୍ରଭୁ ନୀଳାଚଳେ ଗେଲା ।
ତଥା ହେଇତେ ଯବେ କୁଲିୟା ଗ୍ରାମେ ଆଇଲା ।
ତବେ ସେଇ ପାପୀ ପ୍ରଭୁର ଲଇଲ ଶରଣ ।
ହିତୋପଦେଶ କୈଲ ପ୍ରଭୁ ହେୟା କରୁଣ ।
ଶ୍ରୀବାସ ପଣ୍ଡିତ ସ୍ଥାନେ ହୟାଛେ ଅପରାଧ ।
ତାହାଁ ଯାହ ତିଂହୋ ଯଦି କରେନ ପ୍ରସାଦ ।
ତବେ ତୋର ହବେ ଏଇ ପାପ ବିମୋଚନ ।
ଯଦି ପୁନଃ ଐଛେ ନାହିଁ କର ଆଚରଣ ।
ତବେ ବିପ୍ର ଲଇଲ ଶ୍ରୀବାସେର ଶରଣ ।
ତାଁହାର କୃପାୟ ହଇଲ ପାପ ବିମୋଚନ ।
ଆର ଏକ ବିପ୍ର ଆଇଲ କୀର୍ତ୍ତନ ଦେଖିତେ ।
ଦ୍ୱାରେ କପାଟ ନା ପାଇଲ ଭିତର ଯାଇତେ ।
ଘରେ ଫିରି ଗେଲ ବିପ୍ର ମନେ ଦୁଃଖୀ ହୟାଁ ।
ଆର ଦିନ ପ୍ରଭୁକେ କହେ ଗଙ୍ଗା ଘାଟେ ପାୟାଁ ।
ଶାପିବ ତୋମାରେ ମୁଞି ପାୟାଛି ବଡ଼ ଦୁଃଖ ।
ପୈତା ଛିଣ୍ଡାଇୟା ଶାପେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଦୁର୍ମ୍ମୁଖ ।
ସଂସାର-ସୁଖ ହଉକ ତୋମାର ବିନାଶ ।
ଶାପ ଶୁନି ମହାପ୍ରଭୁର ହଇଲ ଉଲ୍ଲାସ ।
ପ୍ରଭୁର ଶାପ ବାର୍ତ୍ତା ଯେବା ଶୁନେ ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ ।
ବ୍ରହ୍ମ ଶାପ ହେତେ ତାର ହୟ ପରିତ୍ରାଣ ।
ମୁକୁନ୍ଦ ଦତ୍ତେରେ କୈଲ ଦଣ୍ଡ-ପରସାଦ ।
ଖଣ୍ଡିଲ ତାହାର ଚିତ୍ତେ ସବ ଅବସାଦ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅନୁପମ ଗୋସାଇଁର ପ୍ରଭୁ କହେ ରଘୁ ଭକ୍ତ ।
ତାହାତେ ଅନୁପମ ବଡ଼ ହୟ ଦୁଃଖ ମତ୍ତ ।
ଭକ୍ତି କରି ଜ୍ଞାନମାର୍ଗ କରିଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ।
କ୍ରୋଧାବେଶେ ପ୍ରଭୁ ତାରେ କୈଲ ଅବଜ୍ଞାନ ।
ତବେ ଅନୁପମ ଗୋସାଇଁର ଆନନ୍ଦ ହଇଲ ।
ଲଜ୍ଜିତ ହଇୟାଁ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରସାଦ କରିଲ ।
ମୁରାରି ଗୁପ୍ତ ମୁଖେ ଶୁନି ରାମ-ଗୁଣ ଗ୍ରାମ ।
ଲଲାଟେ ଲିଖିଲ ତାର ରାମ ଦାସ ନାମ ।
ଶ୍ରୀଧରେର ଲୌହ ପାତ୍ରେ କୈଲ ଜଲପାନ ।
ସମସ୍ତ ଭକ୍ତେରେ ଦିଲ ଇଷ୍ଟ ବରଦାନ ।।
ହରିଦାସ ଠାକୁରେରେ କରିଲ ପ୍ରସାଦ ।
ଅଦ୍ୱୈତ ସ୍ଥାନେ ମାତାର ଖଣ୍ଡାଲ ଅପରାଧ ।।
ଭକ୍ତଗଣେ ପ୍ରଭୁ ନାମ-ମହିମା କହିଲ ।
ଶୁନିୟା ପଡ଼ୁୟା ତାହା ଅର୍ଥବାଦ କୈଲ ।
ନାମେ ସ୍ତୁତିବାଦ ଶୁନି ପ୍ରଭୁର ହୈଲ ଦୁଃଖ ।
ସବେ ନିଷେଧିଲ ଇହାର ନା ଦେଖିହ ମୁଖ ।
ସଗଣେ ସଚେଲେ ଗିୟା କୈଲ ଗଙ୍ଗା ସ୍ନାନ ।
ଭକ୍ତିର ମହିମା ତାହା କରିଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ।।
ଜ୍ଞାନେ କର୍ମ-ଯୋଗେ ଧର୍ମ ନହେ କୃଷ୍ଣ ବଶ ।
କୃଷ୍ଣ ବଶ ହେତୁ ଏକ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ରସ ।

ଶ୍ଲୋକଃ—

ନ ସାଧୟତି ମାଂ ଯୋଗେ, ନ ସାଙ୍ଖ୍ୟଂ ଧର୍ମ ଉଦ୍ଧବ !
ନ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ ସ୍ତପସ୍ତ୍ୟାଗୋ, ଯଥା ଭକ୍ତିର୍ମମୋର୍ଜ୍ଜିତା ।

ମୁରାରିକେ କହେ ତୁମି କୃଷ୍ଣ ବଶ କୈଲା ।
ଶୁନିୟାଁ ମୁରାରି ଶ୍ଲୋକେ କହିତେ ଲାଗିଲା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତ୍ୱାହଂ ଦଦନ୍ତ୍ରଃ ପାପୀଷ୍ଠାନ ତ୍ୱ କୃଷ୍ଣଃ ଶ୍ରୀ ନିବେଦନଃ ।
କୃଷ୍ଣ ବନ୍ଧୂରତିସ୍ୱାହଂ ବାନ୍ଧବ୍ୟାଂ ପରବନ୍ନିତଃ ।।

ଏକ ଦିନ ପ୍ରଭୁ ସବ ଭକ୍ତଗନ ଲୈୟାଁ ।
ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରି ବୈସେ ଶ୍ରମଯୁକ୍ତ ହୈୟାଁ ।।
ଏକ ଆମ୍ର ବୀଜ ପ୍ରଭୁ ଅଙ୍ଗନେ ରୁପିଲ ।
ତଖନି ଜନ୍ମିୟା ବୃକ୍ଷ ବାଢ଼ିତେ ଲାଗିଲ ।।
ଦେଖିତେ ଦେଖିତେ ବୃକ୍ଷ ହଇଲ ଫଲିତ ।
ପାକିଲ ଅନେକ ଫଲ ସବେଇ ବିସ୍ମିତ ।।
ଶତ ଦୁଇ ଫଲ ପ୍ରଭୁ ଶୀଘ୍ର ପାଡ଼ାଇଲ ।
ପ୍ରକ୍ଷାଳନ କରି କୃଷ୍ଣେ ଭୋଗ ଲଗାଇଲ ।।
ରକ୍ତ ପୀତ ବର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ ଅଷ୍ଟି ବଲ୍କଲ ।
ଏକଜନେର ପେଟଭରେ ଖାଇଲେ ଏକଫଲ ।।
ଦେଖିୟାଁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୈଲ ଶଚୀର ନନ୍ଦନ ।
ସବାକେ ଖାଓୟାଇଲ ଆଗେ କରିୟା ଭକ୍ଷଣ ।।
ଅଷ୍ଟିବଲ୍କଲ ନାହିଁ ଅମୃତ ରସମୟ ।
ଏକଫଲ ଖାଇଲେ ରସେ ଉଦର ପୂରୟ ।।
ଏଇମତ ପ୍ରତିଦିନ କରେ ବାରମାସ ।
ବୈଷ୍ଣବ ଖାୟେନ ଫଳ ପ୍ରଭୁର ଉଲ୍ଲାସ ।।
ଏଇ ସବ ଲୀଳା କରେ ଶଚୀର ନନ୍ଦନ ।
ଅନ୍ୟ ଲୋକ ନାହିଁ ଜାନେ ବିନା ଭକ୍ତଗଣ ।।
ଏଇମତ ବାରମାସ ପ୍ରତି ଦିନେ ଦିନେ ।
ଆମ୍ର ମହୋତ୍ସବ କରେ କୀର୍ତ୍ତନ ଅବସାନେ ।।
କୀର୍ତ୍ତନ କରିତେ ପ୍ରଭୁ ଆଇଲ ମେଘଗଣ ।
ଆପନ ଇଚ୍ଛାୟ କୈଲ ମେଘ ନିବାରଣ ।।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏକଦନେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀବାସେରେ ଅଇଲ ।
ବୃହତ୍-ସହସ୍ର ନାମ ପଢ଼ି ଶୁଣିତେ ଇଚ୍ଛା ହେଲ ।
ପଢ଼ିତେ ପଢ଼ିତେ ଅଇଲ ନୃସିଂହଦେବ ନାମ ।
ଶୁଣିୟାଁ ଅବିଷ୍ଟ ହେଲ ପ୍ରଭୁ ଗୌରଧାମ ।

ନୃସିଂହ ଅବେଶେ ପ୍ରଭୁ ହାତେ ଗଦା ଲୟାଁ ।
ପାଷଣ୍ଡୀ ମାରିତେ ଯାୟ ନଗରେ ଧାଇଁୟା ।
ନୃସିଂହ ଅବେଶ ଦେଖି ମହା ତେଜୋମୟ ।
ପଥ ଛାଡ଼ି ଭାଗେ ଲୋକ ପାଇଁୟା ବଡ଼ ଭୟ ।

ଲୋକ ଭୟ ଦେଖି ପ୍ରଭୁର ବାହ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ହେଲ ।
ଶ୍ରୀବାସ ଗୃହେତେ ଗିୟାଁ ଗଦା ଫେଲାଇଲ ।
ଶ୍ରୀବାସେ କହେନ ପ୍ରଭୁ କରିୟାଁ ବିଷାଦ ।
ଲୋକଭୟ ପାୟ ମୋର ହୟ ଅପରାଧ ।

ଶ୍ରୀବାସ ବଲେନ ଯେ ତୋମାର ନାମ ଲୟ ।
ତାର କୋଟି ଅପରାଧ ସବ କ୍ଷୟ ହୟ ।
ଅପରାଧ ନାହିଁ କୈଲେ ଲୋକେର ନିସ୍ତାର ।
ଯେ ତୋମା ଦେଖିଲ ତାର ଛୁଟିଲ ସଂସାର ।

ଏତ ବଲି ଶ୍ରୀନିବାସ କରିଲ ସେବନ ।
ତୁଷ୍ଟ ହେୟା ପ୍ରଭୁ ଅଇଲା ଅପନ ଭବନ ।
ଆର ଦିନ ଶିବ ଭକ୍ତ ଶିବ ଗୀତ ଗାୟ ।
ପ୍ରଭୁର ଅଙ୍ଗନେ ନାଚେ ଡମ୍ବରୁ ବାଜାୟ ।
ମହେଶ ଅବେଶ ହୈଲ ଶଚୀର ନନ୍ଦନ ।
ତାର ସ୍କନ୍ଧେ ଚଢ଼ି ନୃତ୍ୟ କୈଲ ବହୁକ୍ଷଣ ।

ଆରଦିନ ଏକ ଭିକ୍ଷୁକ ଅଇଲା ମାଗିତେ ।
ପ୍ରଭୁର ନୃତ୍ୟ ଦେଖି ନୃତ୍ୟ କରଲ କୌତୁକେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରଭୁ ସଙ୍ଗେ ନୃତ୍ୟ କରେ ପରମ ଉଲ୍ଲାସେ ।
ପ୍ରଭୁ ତାରେ ପ୍ରେମ ଦେଲ ପ୍ରେମରସେ ଭାସେ ।
ଅବଧନେ ଜ୍ୟୋତିଷ ଏକ ସର୍ବଜ୍ଞ ଥିଲ ।
ତାହାରେ ସମ୍ମାନ କରି ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଶ୍ନ କୈଲ ।

କି ଥିଲମ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମେ ଅପି ଦେବ ଗଣି ।
ଗଣିତେ ଲାଗିଲ ସର୍ବଜ୍ଞ ପ୍ରଭୁ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ॥
ଗଣି ଧ୍ୟାନେ ଦେଖେ ସର୍ବଜ୍ଞ ମହାଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ।
ଅନନ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସବାର ଆଶ୍ରୟ ।

ପରତତ୍ତ୍ୱ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପରମ ଈଶ୍ୱର ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରଭୁର ମୂର୍ତ୍ତି ହଇଲ ଫାଂଫର ।
ବଲିତେ ନା ପାରେ କିଛୁ ମଉନ ଧରିଲ ।
ପ୍ରଭୁ ପୁନଃ ପ୍ରଶ୍ନ କୈଲ କହିତେ ଲାଗିଲ ।

ପୂର୍ବ ଜନ୍ମେ ଥିଲ ତୁମି ଜଗତ ଆଶ୍ରୟ ।
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଗବାନ ପରୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟମୟ ।
ପୂର୍ବେ ଯେଛି ଥିଲ ତୁମି ଏବେ ସେଇ ରୂପ ।
ଦୁର୍ବିଜ୍ଞେୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ତୋମାର ସ୍ୱରୂପ ॥

ପ୍ରଭୁ ହାସି ବଲେ ତୁମି କିଛୁ ନା ଜାନିଲ ।
ପୂର୍ବେ ଆମି ଥିଲୁଁ ଜାତିତେ ଗୋୟାଲ ॥
ଗୋପ ଗୃହେ ଜନ୍ମ ଥିଲ ଗାଭୀର ରାଖାଲ ।
ସେଇ ପୁଣ୍ୟେ ହୈଲ ଆମି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଛୱାଲ ॥
ସର୍ବଜ୍ଞ କହେ ଆମି ତାହା ଧ୍ୟାନେ ଦେଖିଲମ ।
ତାହାତେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଫାଂଫର ହଇଲମ ।

ସେଇରୂପେ ଏଇରୂପେ ଦେଖି ଏକାକାର ।
କଭୁ ଭେଦ ଦେଖି ଏହି ମାୟାୟ ତୋମାର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଯେ ହଓ ସେ ହଓ ତୁମି ତୋମାରେ ନମସ୍କାର ।
ପ୍ରଭୁ ତାରେ ପ୍ରେମ ଦିଆ କୈଲ ପୁରସ୍କାର ।
ଏହେନ ଅପୂର୍ବ ଲୀଳା କରଯେ ନିମାଇ ।
ଭକ୍ତ ବିନା ଅନେର ଜାନିତେ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଆଶ ।
ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଲୀଳା ଗାଇଲ କୃଷ୍ଣଦାସ ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗେର ବଲରାମାବେଶ

ଶୁନ ଶୁନ ଭକ୍ତଗନ, ଏକଦିନ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ;
ନିଜେ ବିଷ୍ଣୁ ମଣ୍ଡପେ ବସିୟା ।
ହୈଲ ବଲରାମାବେଶ, କରଯେ ବାମୀ ପ୍ରକାଶେ;
ମଧୁ ଆନ ମଧୁ ଆନ ବଲିୟା ।
ଡାକେ ହଡମ୍ବର କରି, ମହାପ୍ରଭୁ ଗୌରହରି,
ଏ ଚରିତ ଆନ କେ ନା ଜାନେ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଗୋସାଇଁ ବୁଝିଲ, ତାର ଆବେଶ ଜାନିଲ,
ଗଙ୍ଗାଜଲ ପାତ୍ର ଭରି ଆନେ ।
ପ୍ରଭୁର ସମ୍ମୁଖେ ଦିଲ, ସେଇ ଜଲ ପାନ କୈଲ,
ଯଖନ ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ।
ବହୁଲ ଦରସ୍ଥା ନୃତ୍ୟ, ଅବସ୍ଥିଲ ଅଚମ୍ବିତ,
ଦେଖେନ ଅନେକ ନାରୀ ନର ॥
ଯମୁନା କର୍ଷନ ଲୀଳା, ସକଲରେ ଦେଖାଇଲା,
ମଦମତ୍ତ ଗମନ ତାହାଁର ।
ବଲଦେବ ଅଗ୍ରଜାତି, ଚାନ୍ତିତେ ବା ଶକ୍ତି କାର ?,
ଜାନେ ମାତ୍ର ଭକ୍ତଗନ ତାଁର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରଭୁ ବଳରାମାକାର, ଦେଖେ ଅଣ୍ଟର୍ଜ ଶେଖରି,
ମହାବଳୀ ଦେବ ସଙ୍କର୍ଷଣ ।
ବନମାଳୀ ଅଗ୍ରଜ ପୁନଃ, ସୋନାର ଲାଙ୍ଗଲ ଶଙ୍ଖ,
ଦେଖେ ପ୍ରଭୁ ହାତେ ଉତପଳ ।
ସବେ ମିଳି ନୃତ୍ୟ କରେ, ଆନନ୍ଦେ ବହୁକ୍ଷଣରେ,
ଏଇମତ ନୃତ୍ୟ ଯେ ହଇଲ ।
ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରହର ନୃତ୍ୟ ଅନ୍ତେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଜ୍ୟୋତି,
ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ କରିତେ ସବେ ଗେଲ ।
ସ୍ନାନ ଅନ୍ତେ ପ୍ରେମଭୋଳେ, ଗୃହେ ଚଲିଲ ସକଳେ,
ଏ ଆନନ୍ଦ କହନେ ନା ଯାଯ୍ ।
ବଲ୍ଲଭ ଦାସ ଭନେ, ଗୌରଙ୍ଗ ପଦଚରନେ,
ଅମା ମତ ଭୃଙ୍ଗ ପାନେ ଧାଯ୍ ।
(କବେ ବା ମିଳିବେ ? ଗୌରଙ୍ଗ ଚରନସୁଧା କେବେବା ମିଳିବେ !
ଶ୍ରୀଗୁରୁ କରୁନାହବେ, କବେ ବା ମିଳିବେ ?
କୁର୍ଦିନ ଗିଯ୍ୟା ସୁଦିନ ହବେ, କବେ ବା ମିଳିବେ ?)
ଲୁଟିବ ଆମି ସେ ନାମ ସୁଧାଯ୍ ॥

କାଜୀ ଦର୍ପ ଦଲନ

ଶୁନ ଓହେ ଭକ୍ତଗନ ହୟ୍ୟା ସାବଧାନ !
ଯେମନ ହଇଲ କାଜୀର ଦର୍ପ ଦଲନ ।
ନଗରିଯ୍ୟା ଲୋକେ ପ୍ରଭୁ ଯେବେ ଆଜ୍ଞା ଦିଲ ।
ଘରେ ଘରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରିତେ ଲାଗିଲ ।
ଯେ ନାମ କରଯ୍ୟେ ଲୋକେ ଶୁନ ଦିଯ୍ୟା ମନ ।
ଯାର ନାମେ ହୟ୍ୟ କୋଟି ପାପ ବିମୋଚନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

"ହରି ହରୟେ ନମଃ କୃଷ୍ଣ ଯାଦବାୟ ନମଃ ।
ଗୋପାଳ ଗୋବିନ୍ଦ ରାମ ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ ।"
ମୃଦଙ୍ଗ କରତାଳ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ମହାଧ୍ୱନି ।
ହରି ହରି ଧ୍ୱନି ବିନା ଅନ୍ୟ ନାହିଁ ଶୁଣି ।

ଶୁଣିୟାଁ ସେ କ୍ରୁଧହେଲ ସକଳ ଯବନ ।
କାଜିପାଶେ ଅସି ସବେ କୈଲ ନିବେଦନ ।
କ୍ରୋଧେ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ କାଜି ଏକଘରେ ଅଇଲ ।
ମୃଦଙ୍ଗ ଭାଙ୍ଗିୟା ଲୋକେ କହିତେ ଲାଗିଲ ।

ଏତକାଳ କେହ ନାହିଁ କୈଲ ହିନ୍ଦୁୟାନି ।
ଏବେ ଯେ ଉଦ୍ୟମ ଚାଲାଓ କୋନବଲ ଜାନି ? ।
କେହ କୀର୍ତ୍ତନ ନା କରିହ ସକଳ ନଗରେ ।
ଆଜି ଆମି କ୍ଷମା କରି ଯାଇତେଛି ଘରେ ।
ଆର ଯଦି କୀର୍ତ୍ତନ କରିତେ ଲାଗି ପାବ ।
ସର୍ବସ୍ୱ ଦଣ୍ଡିୟାଁ ତାର ଜାତି ଯେ ଲଇବ ।
ଏତବଲି କାଜି ଗେଲ, ନଗରୀୟା ଲୋକ ।
ପ୍ରଭୁସ୍ଥାନେ ନିବେଦିଲ ପାୟାଁ ବଡ଼ ଶୋକ ।

ପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞାଦିଲ ଯାହ କରହ କୀର୍ତ୍ତନ ।
ଆମି ସଂହାରିବ ଆଜି ସକଳ ଯବନ ।
ଘରେ ଗିୟେ ସବଲୋକ କରୟେ କୀର୍ତ୍ତନ ।
କାଜିର ଭୟେ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ନହେ ଚମକିତ ମନ ।

ତା ସବାର ଅନ୍ତରେ ଭୟ ପ୍ରଭୁ ମନେ ଜାନି ।
କହିତେ ଲାଗିଲା ଲୋକେ ଶୀଘ୍ର ଡାକିଆନି ।
ନଗରେ ନଗରେ ଆଜି କରିବ କୀର୍ତ୍ତନ ।
ଦେଖି କୋନ କାଜି ଆଜି କରେ ନିବାରଣ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ କରେ ସବ ନଗର ମଣ୍ଡନ ।
ତିନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅଛି କରିବ କୀର୍ତ୍ତନ ।
ସନ୍ଧ୍ୟାତେ ଦେଉଟି ସବେ ଜ୍ୱାଲି ଘରେ ଘରେ ।
ଦେଖି କୋନ କାଜୀ ଅସି ମେରେ ମାନାକରେ ।
ଏତକହୁ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ଚଲେ ଗୌରରାୟ ।
କୀର୍ତ୍ତନେର କୈଲ ପ୍ରଭୁ ତିନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ।
ଅଗେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ନୃତ୍ୟ କରେ ହରିଦାସ ।
ମଧ୍ୟେ ନାଚେ ଅଚାର୍ଯ୍ୟ ଗୋସାଇଁ ପରମ ଉଲ୍ଲାସ ।
ପାଛେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ନୃତ୍ୟକରେ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ।
ତାଁର ସଙ୍ଗେ ନାଚି ବୁଲେ ପ୍ରଭୁ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ।
ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ ଇହା ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଲେ ।
ବିସ୍ତାରି ବର୍ଣ୍ଣିୟାଛେନ ପ୍ରଭୁ କୃପାବଲେ ।
ନବଦ୍ୱୀପଚନ୍ଦ୍ର ପଦେ ସଦା କରି ଅଶ ।
ରୂପ ରଘୁନାଥ ଶନ୍ତ୍ର କହେ କୃଷ୍ଣଦାସ ।

—— ○ ——

ଦ୍ୱିପଦୀ

ଏଇ ମତ କୀର୍ତ୍ତନ କରି, ନଗର ଭ୍ରମନ ସାରି;
କାଜୀ-ଦ୍ୱାରେ ସକଲେ ମିଲିଲ ।
ତର୍ଜ୍ଜନ ଗର୍ଜ୍ଜନ ଛଲେ, ସବେ କୋଲାହଲ କରେ
ବାଜାଇୟାଁ ଖୋଲ କରତାଲ ।
ପାଇୟା ଗୌରାଙ୍ଗବଲ, ଲୋକ ପ୍ରଣୟ ପାଗଲ,
ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରେ ଗାଏନ ହରିନାମ ।
ବୁମ୍ବୁ ବୁମ୍ବୁ ମେଦିନୀ, ଉଥଲୟେ ହରି ଧ୍ୱନି
ତିନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ସବଜନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କୀର୍ତ୍ତନ ଧ୍ୱନି ଶୁଣିଣ, ଡାକୀ ମନେ ଭୟ ପାଇ;
ଅପେ ଲୁଚାଇଲା ଗିୟା ଘରେ ।
ମହା ଗର୍ଜ୍ଜନ ତର୍ଜ୍ଜନ, ମହାପ୍ରଭୁ କୋପମନ;
ଶବନେ ସେ ନା ହୟ ବାହିରେ ।
ଜଗତ ଲୋକ ତଖନ ଭାଙ୍ଗେ କାଜୀର ଫୁଲବନ;
ଜୟ ଶ୍ରୀଗୌରାଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର ବଲି ।
ହର ନାମେର ମହିମା, ପ୍ରଭାବେର ନାହିଁ ସୀମ
ବଇଷ୍ଣବ ମାଗେ ପଦ ଧୂଲି ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ପ୍ରତିଜ୍ଞା

ତବେ ମହାପ୍ରଭୁ ତାର ଦ୍ୱାରେତେ ବସିଲା ।
ଭବ୍ୟ ଲୋକ ପାଠାଇୟା କାଜୀରେ ଅନିଲା ।
ଦୂର ହୈତେ ଅଇଲା କାଜୀ ମାଥା ନୋୟାଇୟା ।
କାଜୀରେ ବସାଇଲ ପ୍ରଭୁ ସମ୍ମାନ କରିୟା ।
ପ୍ରଭୁ ବଲେ ଅମି ତବ ଅଇଲାମ୍ ଅଭ୍ୟାଗତ ।
ଅମା ଦେଖି ଲୁଚାଇଲେ କୋନ୍ ଧର୍ମମତ ? ॥
କାଜୀ କହେ ତୁମି ଅଇଲା କ୍ରୁଦ୍ଧିତ ହଇୟା ।
ତୋମା ଶାନ୍ତ କରିବାରେ ରହିନୁ ଲୁକାଇୟା ।
ଏବେ ତୁମି ଶାନ୍ତ ହଇଲେ ଅସି ମିଲିଲାମ ।
ଭାଗ୍ୟ ମୋର ତୋମା ହେନ ଅତିଥି ପାଇଲାମ ।
ଗ୍ରାମ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ହୟ ମୋର ଚାଚା ।
ଦେହ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୈତେ ଗ୍ରାମ ହୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ସାଁଚା ।
ନୀଲାମ୍ବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ହୟ ତୋମାର ନାନା ।
ସେ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହଓ ତୁମି ଅମାର ଭାଗିନା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭଗିନାର କ୍ରୋଧ ମାମା ଅବଶ୍ୟ ସହୟ ।
ମାତୁଲେର ଅପରାଧ ଭଗିନା ନା ଲୟ ।
ଏଇମତେ ଦୋହାଁର କଥା ହୟ ଠାରେ-ଠୋରେ ।
ଭିତରେର ଅର୍ଥ କେହ ବୁଝିତେ ନା ପାରେ ।

ପ୍ରଭୁ କହେ ପ୍ରଶ୍ନ ଲାଗି ଆଇଲାମ ତୋମା ସ୍ଥାନେ ।
କାଜି କହେ ଆଜ୍ଞା କର ଯେ ତୋମାର ମନେ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ଗୋ ଦୁଗ୍ଧ ଖାଓ ଗାଭୀ ହୟ ମାତା ।
ବୃଷ ଅନ୍ନ ଉପଜାୟ ତେହ ହୟ ପିତା ।

ପିତା ମାତା ମାରି ଖାଓ ଏବା କୋନ୍ ଧର୍ମ ? ।
କୋନ୍ ବଲେ କର ତୁମି ଏମତ ବିକର୍ମ ? ।
କାଜି କହେ ତୋମାର ଯୈଛେ ବେଦ ପୁରାଣ ।
ତୈଛେ ଆମାର ଶାସ୍ତ୍ର କେତାବ କୋରାଣ ।

ସେଇ ଶାସ୍ତ୍ରେ କହେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ନିବୃତ୍ତି ମାର୍ଗ-ଭେଦ ।
ନିବୃତ୍ତି ମାର୍ଗେ ଜୀବ ମାତ୍ର ବଧେର ନିଷେଧ ।
ପ୍ରବୃତ୍ତି ମାର୍ଗେ ଗୋବଧ କରିତେ ବିଧି ହୟ ।
ଶାସ୍ତ୍ର ଆଜ୍ଞାୟ ବଧ କୈଲେ ନାହିଁ ପାପଭୟ ।

ତୋମାର ବେଦେତେ ଆଛେ ଗୋ-ବଧେର ବାଣୀ ।
ଅତଏବ ଗୋ-ବଧ କରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ମୁନି ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ବେଦେ କହେ ଗୋ-ବଧ ନିଷେଧେ ।
ଅତଏବ ହିନ୍ଦୁ ମାତ୍ର ନା କରେ ଗୋ-ବଧେ ।

ଜିୟାଇତେ ପାରେ ଯଦି ତବେ ମାରେ ପ୍ରାଣୀ ।
ବେଦ ପୁରାଣେତେ ଆଛେ ହେନ ଆଜ୍ଞା ବାଣୀ ।
ଅତଏବ ଜରଦ୍‌ଗବ ମାରେ ମୁନିଗଣ ।
ବେଦମନ୍ତ୍ରେ ଶୀଘ୍ର କରେ ତାହାର ଜୀବନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଜରଦ୍ଗବ ହସ୍ତୀ ଯୁବା ହୟ ଅରବାର ।
ତାତେ ତାର ବଧ ନହେ ହୟ ଉପକାର ।
କଲି କାଲେ ତୈଛେ ଶକ୍ତ ନାହିଁକ ବ୍ରାହ୍ମନେ ।
ଅତଏବ ଗୋ-ବଧ କେହ ନା କରେ ଏଖନେ ।

ଶ୍ଲୋକଃ—

ଅଶ୍ୱମେଧଂ ଗବାଲମ୍ଭଂ ସନ୍ନ୍ୟାସଂ ପଲ ପୈତୃକମ୍ ।
ଦେବରେଣ ସୁତୋତ୍ପତ୍ତିଂ କଲୌ ପଞ୍ଚ ବିବର୍ଜ୍ଜୟେତ ।

ତୋମରା ଜୀୟାଇତେ ନାର ବଧ ମାତ୍ର ସାର ।
ନରକ ହଇତେ ତୋମାର ନାହିଁକ ନିସ୍ତାର ।
ଗୋ ଅଙ୍ଗେ ଯତ ଲୋମ ତତ-ସହସ୍ର ବତ୍ସର ।
ଗୋ-ବଧୀ ରୌରବ ମଧ୍ୟେ ପଚେ ନିରନ୍ତର ।
ତୋମାର ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରକର୍ତ୍ତା ସେ ହୋ ଭ୍ରାନ୍ତ ହୈଲ ।
ନା ଜାନି ଶାସ୍ତ୍ରେର ମର୍ମ ହେନ ଅଜ୍ଞା ଦିଲ ।
ଶୁନି ସ୍ତବ୍ଧ ହୈଲ କାଜୀ ନାହିଁ ମୁଖେ ବାଣୀ ।
ବିଚାରିୟା କହେ କାଜୀ ପରାଭବ ମାନି ।
ତୁମି ଯେ କହିଲେ ପଣ୍ଡିତ ସେଇ ସତ୍ୟ ହୟ ।
ଆଧୁନିକ ଯବନ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଚାରସହ ନୟ ॥
କଳ୍ପିତ ଯବନ ଶାସ୍ତ୍ର ଆମି ସବ ଜାନି ।
ଜାତି ଅନୁରୋଧେ ତବୁ ସେଇ ଶାସ୍ତ୍ର ମାନି ।
ସହଜେ ଯବନ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଅଦୃଢ଼ ବିଚାର ।
ହାସି ତବେ ମହାପ୍ରଭୁ ପୁଚ୍ଛେ ଅରବାର ।
ଅର ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ଶୁନ ତୁମି ମାମା ।
ଯଥାର୍ଥେ କହିବେ ଛଲେ ନା ବଞ୍ଚିବେ ଆମା ।
ତୋମାର ନଗରେ ହୟ ସଦା ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।
ବାଦ୍ୟ ଗୀତ କୋଲାହଲ ସଙ୍ଗୀତ ନର୍ତ୍ତନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତୁମି କାଜୀ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ବାଧକ ଅଧିକାରୀ ।
କି ଲାଗି ନା କର ମାନା ବୁଝିତେ ନା ପାରି ।
କାଜୀ ବଲେ ସବେ ତୋମାୟ ବଲେ ଗୌରହରି ।
ସେଇ ନାମେ ଆମି ତୋମାୟ ସମ୍ବୋଧନ କରି ।

ଶୁନ ଗୌରହରି ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନେର କାରନ ।
ନିଭୃତ ହଉ ଯଦି ତବେ କରି ନିବେଦନ ।
ପ୍ରଭୁ ବଲେ ଏ ଲୋକ ଆମାର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ହୟ ।
ସ୍ଫୁଟ କରି କହ ତୁମି ନା କରିହ ଭୟ ।

କାଜୀ କହେ ଯବେ ଆମି ହିନ୍ଦୁର ଘର ଗିୟା ।
କୀର୍ତ୍ତନ କରନୁ ମାନା ମୃଦଙ୍ଗ ଭାଙ୍ଗିୟା ।
ସେଇ ସ୍ୱପ୍ନେ ଏକ ସିଂହ ମହାଭୟଙ୍କର ।
ନରଦେହ ସିଂହମୁଖ ଗର୍ଜୟେ ବିସ୍ତର ।

ଶୟନେ ଆମାର ଉପର ଲଫି ଦିୟା ଚଢ଼ି ।
ଅଟ୍ଟ ଅଟ୍ଟ ହାସେ କରେ ଦନ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ି ।
ମୋର ବୁକେ ନଖ ଦିୟାଁ ଘୋର ସ୍ୱରେ ବଲେ ।
ଫାଡ଼ିମୁଁ ତୋମାର ବୁକ ମୃଦଙ୍ଗ ବଦଲେ ।

ମୋର କୀର୍ତ୍ତନ ମାନା କରସ କରିମୁଁ ତୋର କ୍ଷୟ ।
ଆଁଖି ମୁଦି କାଁପି ଆମି ପାୟା ବଡ଼ ଭୟ ।
ଭୀତ ଦେଖି ସିଂହ ବଲେ ହଇୟା ସଦୟ ।
ତୋରେ ଶିକ୍ଷା ଦିତେ କୈଲ ତାର ପରାଜୟ ।

ସେ ଦିନ ବହୁତ ତୁମି ନା କୈଲେ ଉତ୍ପାତ ।
ତେଣି କ୍ଷମା କରିୟା ନା କୈଲୁ ପ୍ରାଣାଘାତ ।
ହେନ ଯଦି ପୁନଃ କର ତବେ ନା ସହିମୁଁ ।
ସବଂଶେ ତୋମାରେ ମାରି ଯବନ ନାଶିମୁଁ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏତ କହୁ ଫିହ ଗେଲ୍ ଅମାର ହୋଲ୍ ଭୟ ।
ଏହ ଦେଖ ନଖ ଶଙ୍କ ଅମାର ହୃଦୟ ।
ଏତ ବଲି କାଜୀ ନିଜ ବୁକ ଦେଖାଇଲ୍ ।
ଶୁନି ଦେଖି ସର୍ବ ଲୋକ ବିସ୍ମୟ ମାନିଲ୍ ।

କାଜୀ କହେ ଇହା ଅପି କାରେ ନା କହିଲ ।
ସେଇ ଦିନ ଏକ ମୋର ପେୟାଦା ଅସିଲ ॥
ଅସି କହେ ଗେଲୁଁ ମୁଇଁ କୀର୍ତ୍ତନ ନିଷେଧିତେ ।
ଅଗ୍ନି ଜ୍ୱଲିଲା ମୋର ମୁଖେ ଲାଗେ ଅଚମ୍ବିତେ ।
ପୁଁଡ଼ିଲ ସକଲ ଦାଢ଼ି ମୁଖେ ହୈଲ ବ୍ରଣ ।
ଯେଇ ପେୟାଦ ଯାୟ ତାର ଏଇ ବିବରଣ ।
ତାହା ଦେଖି ବଲି ମୁଇଁ ମହାଭୟ ପାର୍ୟା ।
କୀର୍ତ୍ତନ ନା ବର୍ଜ୍ଜିନ ଘରେ ରହତ ବସିୟାଁ ।

ତବେ ତ ନଗରେ ହୟ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେ କୀର୍ତ୍ତନ ।
ଶୁନି ସବ ମ୍ଲେଚ୍ଛ ଅସି କରେ ନିବେଦନ ॥
ନଗରେତେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ବାଢ଼ିଲ ଅପାର ।
ହରି ହରି ଧ୍ୱନି ବଇ ନାହିଁ ଶୁନ ଅର ।
ଅର ମ୍ଲେଚ୍ଛ କହେ ହିନ୍ଦୁ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବଲି ।
ହାସେ କାନ୍ଦେ ନାଚେ ଗାୟ ଗଡ଼ିଯାୟ ଧୂଲି ।
ହରି ହରି କରି ହିନ୍ଦୁ କରେ କୋଲାହଲ ।
ପାତ୍ସା ଶୁନିଲେ ତୋମାଯ୍ ଦେଖାଇବେ ଫଲ ।

ତବେ ସେଇ ଯବନେରେ ଅପିତ ପୁଛିଲ ।
ହିନ୍ଦୁ ହରି ବଲେ ତାର ସ୍ୱଭାବ ଜାନିଲ ।
ତୁମିହ ଯବନ ହୈୟାଁ କେନେ ଅନୁକ୍ଷଣ ? ।
ହିନ୍ଦୁର ଦେବତା ନାମ ଲହ କି କାରଣ ? ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ମ୍ଳେଚ୍ଛ କହେ ହିନ୍ଦୁରେ ଆମି କରି ପରିହାସ ।
କେହ କେହ କ୍ରିଷ୍ଣ ଦାସ କେହ ରାମଦାସ ।
କେହ ହରିଦାସ ସଦା ବଲେ ହରି ହରି ।
ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ତବୁ ବଲେ ଏ ଜପାୟ କରି ।

ଆର ମ୍ଳେଚ୍ଛ କହେ ଶୁନ ଆମି ଏକ ମତେ ।
ହିନ୍ଦୁକେ ପରିହାସ କୈଲ ସେ ଦିନ ହଇତେ ।।
ଜିହ୍ୱା କ୍ରିଷ୍ଣ ନାମ କରେ ନା ମାନେ ବର୍ଜ୍ଜନ ।
ନା ଜାନି କି ମନ୍ତ୍ରୌଷଧି ଜାନେ ହିନ୍ଦୁଗଣ ।

ଏତ ଶୁନି ତା ସବାରେ ଘରେ ପାଠାଇଲ ।
ହେନ କାଲେ ପାଷଣ୍ଡୀ ହିନ୍ଦୁ ପାଞ୍ଚ ସାତ ଆଇଲ ।
ଆସି କହେ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ଭାଙ୍ଗିଲ ନିମାଇ ।
ଯେ କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲ କଭୁ ଶୁନି ନାଇ ।

ମଙ୍ଗଲଚଣ୍ଡୀ ବିଷ ହରି କରି ଜାଗରନ ।
ତାତେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ବାଦ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଆଚରନ ।
ପୂର୍ବେ ଭାଲ ଛିଲ ଏଇ ନିମାଇ ପଣ୍ଡିତ ।
ଗୟା ହୈତେ ଆସିୟା ଚାଲାୟ ବିପରୀତ ।

ଉଚ୍ଚ କରି ଗାୟ ଗୀତ ଦେୟ କରତାଲି ।
ମୃଦଙ୍ଗ କରତାଲ ଶବ୍ଦେ କର୍ଣ୍ଣେ ଲାଗେ ତାଲି ।
ନା ଜାନି କି ଖାୟ୍ୟାଁ ମତ୍ତ ହୟ୍ୟାଁ ନାଚେ ଗାୟ ।
ହାସେ କାନ୍ଦେ ପଡ଼େ ଉଠେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଯାୟ ।।

ନଗରିୟାକେ ପାଗଲ କୈଲ ସଦା ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ।
ରାତ୍ରେ ନିଦ୍ରା ନାହିଁ ଯାଇ କରି ଜାଗରନ ।
ନିମାଇ ନାମ ଛାଡ଼ି ଏବେ ବୋଲାୟ ଗୌରହରି ।
ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ନଷ୍ଟ କୈଲ ପାଷଣ୍ଡୀ ସଞ୍ଚାରି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କୃଷ୍ଣେର କୀର୍ତ୍ତନ କରେ ନୀଚ ବାରବାର ।
ଏଇପାପେ ନବଦ୍ୱୀପ ହଇବେ ଉଜାଡ଼ ।
ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ରେ ଈଶ୍ୱର ନାମ ମହାମନ୍ତ୍ର ଜାଣି ।
ସର୍ବଲୋକ ଶୁଣିଲେ ମନ୍ତ୍ରେର ବୀର୍ଯ୍ୟ ହୟ ହାନି ।

ଗ୍ରାମେର ଠାକୁର ତୁମି ସବେ ତୋମାର ଜନ ।
ନିମାଇଁ ବୋଲାଇୟାଁ ତାରେ କରହ ବର୍ଜ୍ଜନ ।
ତବେ ଆମି ପ୍ରୀତି ବାକ୍ୟ କହିଲୁଁ ସବାରେ ।
ସବେ ଘର ଯାହ ଆମି ନିଷେଧିବ ତାରେ ।

ହିନ୍ଦୁର ଈଶ୍ୱର ବଡ଼ ଯେଇ ନାରାୟଣ ।
ସେଇ ତୁମି ହଓ ହେନ ଲୟ ମୋର ମନ ।
ଏତଶୁଣି ମହାପ୍ରଭୁ ହାସିୟା ହାସିୟା ।
କହିତେ ଲାଗିଲା ପ୍ରଭୁ ତାହାରେ ଛୁଇଁୟା ॥

ତୋମାର ମୁଖେ କୃଷ୍ଣ ନାମ ଏ ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର ।
ପାପକ୍ଷୟ ଗେଲ ହୈଲା ପରମ ପବିତ୍ର ।
ହରି-କୃଷ୍ଣ-ନାରାୟଣ ଲୈଲେ ତିନ ନାମ ।
ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବାନ ତୁମି ବଡ଼ ପୁଣ୍ୟବାନ୍ ।
ଏତ ଶୁଣି କାଜୀର ଦୁଇ ଚକ୍ଷେ ପଡ଼େ ପାଣି ।
ପ୍ରଭୁର ଚରଣ ଛୁଇଁ ବଲେ ପ୍ରିୟବାଣୀ ।
ତୋମାର ପ୍ରସାଦେ ମୋର ଘୁଚିଲ କୁମତି ।
ଏଇ କୃପା କର ଯେ ତୋମାତେ ରହେ ଭକ୍ତି ।

ପ୍ରଭୁ କହେ ଏକ ଦାନ ମାଗିୟେ ତୋମାୟ ।
ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ବାଦ ଯୈଛେ ନହେ ନଦୀୟାୟ ।
କାଜୀ କହେ ମୋର ବଂଶେ ଯତ ଉପଜିବେ ।
ତାହାକେ ତାଲ୍ଲାକ୍ ଦିବ କୀର୍ତ୍ତନ ନା ବାଧିବେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶୁନି ପ୍ରଭୁ ହରି ବଲି ଉଠିଲ୍ଲ ଆପନି ।
ଉଠିଲ ବୈଷ୍ଣବ ସବ କରି ହରି ଧ୍ୱନି ।
କୀର୍ତ୍ତନ କରତେ ପ୍ରଭୁ କରିଲ୍ଲ ଗମନ ।
ସଙ୍ଗେ ଚଲି ଆଇସେ ତାହା ଉଲ୍ଲସିତ ମନ ।
ତାହାରେ ବିଦାୟ ଦିଲ ଶଚୀର ନନ୍ଦନ ।
ନାଚତେ ନାଚତେ ଆଇଲ୍ଲ ଆପନ ଭବନ ।
ଏଇମତେ ତାହାରେ ପ୍ରଭୁ କରିଲ୍ଲ ପ୍ରସାଦ ।
ଇହା ଯେଇ ଶୁନେ ତାର ଖଣ୍ଡେ ଅପରାଧ ।
ଶ୍ରୀରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଆଶ ।
କୀର୍ତ୍ତନେ ଚୈତନ୍ୟ ଲୀଳା କହେ କୃଷ୍ଣଦାସ ।

ତ୍ରିପଦୀ

ଥର ଏକଦନେ, ଶ୍ରୀବାସ ଭବନେ,
ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ, ନୃତ୍ୟ କର ରଙ୍ଗେ;
ବୁଲ ଭାଇ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ହେ ।
ଏହେନ ସମୟ, ଶ୍ରୀବାସ ତନୟ,
ତାହା ହେଲ ପରଲୋକ ।
ତବୁ ଶ୍ରୀବାସେର, ଆନନ୍ଦ ଅପାର,
ଚିତ୍ତେ ନା ଜନ୍ମିଲ ଶୋକ ।
ମୃତ ପୁତ୍ର ମୁଖେ, ମହାନନ୍ଦ ସୁଖେ,
ବୋଲିଲ ଜ୍ଞାନେର କଥନ ।
ଆନନ୍ଦେ ଚଢ଼ି, ଆପନେ ବୁଝାଇ,
ହେଲ୍ଲ ଶ୍ରୀବାସନନ୍ଦନ ।

Digitized by srujanika@gmail.com